

נר לשולחן שבת

לקט - משיח וגאולה

פעם התאספו בישיבת ראדין בני הישיבה בערב שבת והתכוננו להתפלל קבלת שבת. הזמן הגיע, אולם ה"חפץ חיים" השתתה, היה ניכר עליו שעדיין אינו מוכן להתחיל להתפלל. הציבור לא הבין למה ה"חפץ חיים" מחכה, למי הוא ממתין?!

עד שקם הגאון רבי משה לנדינסקי ואמר לבחורים: "תגידו ל"זקן" שהמשיח כבר לא יבוא היום, אפשר להתחיל להתפלל תפילת שבת..."

היה זה בסעודת שבע הברכות של הגאון רבי מאיר סולובייצ'יק שהיתה בשבת באולם וגשל בבני ברק. הנוכחים דיברו אודות האמונה בביאת המשיח.

מרון הרב מבריסק אמר שיש שני דינים באמונה בביאת המשיח. דין אחד, להאמין שיבוא משיח. והדין השני, לחכות ולצפות למשיח בכל יום. וזהו מה שאומרים "אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח", זהו הדין הראשון, להאמין שיבוא משיח. ועוד אומרים "ואע"פ שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא", זהו הדין השני לחכות ולצפות למשיח.

באותו מעמד אמר הגאון רבי פיבל שטיינברג: "הנני מוחל למשיח על כל הזמן שלא הגיע, אך העיקר שיגיע כבר...". כששמע מרון הרב מבריסק את הדברים, נהיה כולו אש להבה עיניו יקדו ואמר: "אתה מוחל לו על שלא הגיע? וכי על מליון דולר גם היית מוחל?! להו ידוע שאני כלל וכלל לא מוחל לו, אני אתבע אותו על כל רגע ורגע שלא בא!" ("עובדות והנהגות לבית בריסק")

באחד הימים הזמינו את האדמו"ר מקלויזנבורג לשמש סנדק בעיר טבריה. והנה, כאשר המוהל עמד למול וכבר החזיק בידו את סכין המילה, פנה אליו לפתע הרבי באומרו:

"אני מאמין באמונה שלימה שמשיח צדקנו עשוי להגיע אלינו בכל רגע ממש, וכבר הגידו חז"ל ש'משם - מטבריה - עתידין להגאל', יתכן איפוא שפתאום באמצע המילה, לאחר החיתוך ולפני הפריעה יבוא משיח ויהיה שאון רב ומהומה גדולה סביבו... לכן אבקשך מוהל יקר שבמקרה כזה לא תתבלבל חלילה, אלא תשלים במנוחה וישוב הדעת את מלאכתך עד הסוף..."

("צאנז" גליון ש' ועיין ר"ה לא")

רבינו ה"בן איש חי": הבונים בתי כנסת בחו"ל אינם מתיישים מן הגאולה, אלא אדרבה הם מצפים לגאולה ומאמינים בדברי רבי אלעזר הקפר במסכת מגילה: "עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל, שיקבעו בארץ ישראל" - כל הבנין כמו שהוא עם הקרקע שמתחתיו יגיע לארץ ישראל בדרך נס.

את אותו בנין חזק חשוב ומפואר של בית הכנסת הם בונים לכבוד עלייתו לארץ ישראל, כי זה בית הכנסת ישאר לעולם! זכות מצוה זו זכות אמונתנו בנס זה תגן עלינו שנזכה לגאולה! (מתוך קונטרס "בית תפילה" עיי"ש)

בכל רגע עשוי הבנין הזה עם כל יושביו לעוף ישר לארץ ישראל! ציפיותו לישועה של האדמו"ר מקלויזנבורג היתה מלאה ביטוי וממשות.

היה זה בשנת תשל"ו, בצאתו מיוניון סיטי לביקור בארץ ישראל, אמר לאנשי הקהילה שכדאי להם שלא יצאו כלל מבנין הישיבה ובית המדרש, והסביר דבריו, מכיון שפעמי משיח קרובים מאד, ואמרו חז"ל 'עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחו"ל להקבע בארץ ישראל', ואם כן בכל רגע עשוי הבנין עם כל יושביו לעוף מפה ישר לארצנו הקדושה... ("לפי האש")

סיפר הגאון רבי משה שטרנבוך: "שמעתי מפי הגאון רבי משה שניידר, כי בזמן גזירת הקנטוניסטים ברוסיה שגזלו ילדים קטנים מהוריהם לצבא הרוסי, על ידי הצאר הרשע ניקולאי, התאספו יחד גדולי ישראל, וכולם כאחד אמרו, שעכשיו ודאי הזמן ממש קרוב לביאת המשיח.

וזקן אחד, קדוש ומקובל, קם ואמר: "הגאון מוילנה הביא ברמז את השנה שבה יבא משיח צדקנו, רק מוסיף וכותב שמי שמבין את הסוד, הוא משיבוע אותו שלא יגלה זאת".

המשיך ואמר: "כולם מדמיינים בגלל הצרות האיומות שבגלות, שאנו נמצאים ממש לפני ביאת המשיח, אבל לפי חשבון הגר"א יש עוד זמן רב, וכיון שכך אני חושש שכעת שכולם מצפים לביאת המשיח, כשיראו שלא יבוא, תתרפה האמונה, על כן גם לדעת הגר"א מצוה לגלות, ואני עומד לגלות לכם מהו הזמן!" באותו רגע התעלף אותו צדיק ונפטר, לפני כל הקהל, ויהי לפלא!"

(מוסף "יתד נאמן" סוכות תשנ"ח)

סיפר הגאון רבי חיים מבריסק, שפעם בא תלמיד חכם אחד לרבינו רבי חיים מוולוז'ין ואמר לו שהוא יגע ומצא את זמן הקץ הנרמז בדברי הגר"א, אבל כיון שהגר"א כותב שמי שיודע לא יגלה, אינו יכול לגלות! אמר רבי חיים מוולוז'ין כי משמחתו של אותו חכם שחשב שהצליח לגלות את הסוד, מוכח שאינו יודע את הקץ האמיתי!

המשיך ואמר רבי חיים מבריסק, שמדברי רבי חיים מוולוז'ין משמע שהוא כן ידע מתי הקץ האמיתי.

הוסיף הגאון רבי יחזקאל אברמסקי: "שאלתי את רבי חיים, איך אני יודעים שהגר"א ידע את הקץ, הרי רבי עקיבא טעה כשחשב שבר כוכבא הוא המשיח, ואם כן גם הגר"א עלול לטעות?"

וענה רבי חיים בטוב טעם: "הטעות של רבי עקיבא היתה טעות באדם, בחושבו שבר כוכבא הוא המשיח, אבל קץ הגאולה של הגר"א הוא מתי הזמן שמחייב את ביאת המשיח, ובחשבון הזמן לא שייכת טעות".

לייפציג זה כאן

כתב החת"ס: ואסיים בדבר טוב, בעקבות המשיח אעורר על דברי הרמב"ן, שהאריך לגלות קץ הכמוס, ומרוב חשקו ותאוותו לביאת המשיח קירב חשבונו להיות קרוב לזמנו! (שו"ת חת"ס ח"ו ס"א)

כדבריו אלו כתבו רבותינו שגם החת"ס בעצמו מרוב חשקו קירב החשבון קרוב לזמנו... (פר"י וילך' אחר נמכר גאולה תהיה לו, בראשית דף ק"ו) "וחתום הספר עד עת קץ ... ותרבה הדעת". כתב המלבי"ם שדווקא עד עת קץ יהיו הדברים סתומים, אבל בעת קץ, ככל שיתקרב זמן הגאולה - האלף השביעי יוסר הספק.

(דניאל י"ב ד')

ובזה נביא את דברי המלבי"ם, ששאלוהו איך הוא חישב את הקץ, והלא אמרו חז"ל 'תיפח רוחם של מחשבי קיצין'?

ותירץ במשל, ביהודי שנסע עם בנו ללייפציג. ביוצאם מהעיר שאלו הבן: 'אבא, מתי נגיע ללייפציג', גער בו אביו בחימה. כעבור כמה ימים שאל האב את העגלון: 'מתי נגיע ללייפציג'. התפלא הבן: 'מדוע עלי גערת ואתה בעצמך שואלו זאת?!' ענהו האב: 'כשיצאנו אין לשאול זאת, שהרי רק עתה יצאנו והדרך ארוכה מאד, אבל כעת כשעברנו מסע ארוך ואנו סמוכים לעיר, השאלה במקומה'. והנמשל מובן!

("ליקוטי צבי" ועוד)

אמר הרבי מקלויזנבורג: 'כידוע, זקני הגאון ה"דברי חיים" היה קובל פעמים רבות על המצאת הרכבת ומסילת הברזל...

בכל זאת פעם אמר שיש גם איזו מעלה בזה, שמובא שבביאת המשיח יסעו ישראל על ענני הכבוד, אך זה יהיה רק לצדיקים הראויים לכך, אבל שאר עם ישראל יצטרכו לנסוע בעגלה וסוסים בטלטול הדרך של כמה חודשים, ועתה שנתחדשה הרכבת יוכלו להגיע במהירות...' (שיעור חומש-רש"י פר' כי תשא תשל"ז)

כל חייו חי הר"ר אהרן זיס בשמחה על היותו בן להקב"ה בכל תנאי שהוא, גם בימי השואה והאפילה. "תעשה עמי אלוקים מה שאתה רוצה, אותך אני לא עוזב!" כך היה תמיד אומר.

שבועיים לפני פטירתו, כשהוא מחובר לצינורות, כולו דואב, שאלו נכדו: "סבא אתה מרגיש טוב?" תשובתו היתה: "איך אפשר להרגיש טוב, אם המשיח עוד לא בא!" (נר לשולחן שבת)

נשאל הגאון רבי חיים פאלאגני, מה יברכו על הגאולה? והשיב: "הקשית לשאול הלכתא למשיחא. ונראה שמברכים ברכת 'גואל ישראל' - אשר גאלנו מגלות המר הזה, וכסדר שתקנו ב'הגדה של פסח'. וגם ברכת 'שהחינו', שזכינו לזמן הזה, כי בוודאי יקבעו את יום הגאולה ליום טוב.

ושמעתי שכן דעת מוריניו 'כנסת הגדולה' כי יום הגאולה הוא יום טוב גמור ויקדשו עליו, ובכלל קידוש היום לברך זמן."

(שו"ת "לב חיים" ח"ב מ"ב ועיין "מנחת שלמה" ח"א צ"א כ"ז רשימת הברכות שיברכו בעז"ה)

יש להזהר לענות אמן אחר ברכת "המחזיר שכנינו לציון", כי מצוי ששוכחים לאומרו מחמת אמירת ה"מודים"...

ומעשה באחד שהיה מתענה על אורך הגלות, ונתגלה לו בחלום שהקטרוג הוא על שהעולם אינם משיחים לענות אמן על ברכות הגאולה, ורמז בדבר, שנאמר: "למען ציון לא אחשה, ולמען ירושלים לא אשקוט". (לבוש סוף אור"ח, כה"ח פ"ה)

רבי ירמיה ציווה לפני מיתתו: תלבישוני בגדים מגוהצים ונאים - כהוגן וכראוי, תנו נעלי ברגלי ומקלי בידי והשכיבוני על צידי, שכאשר יבוא משיח אהיה מוכן לעמוד מידי! אמר זאת כדי לחזק את האמונה בביאת המשיח ותחיית המתים. (ירושלמי כתובות י"ב ג')

בא יהודי ובירך את הרב מבריסק שיזכה לקבל פני משיח צדקנו. שאלו הרב מבריסק: "והיכן המקור שאכן נלך להקביל פני משיח?" לא ידע להשיבו. הלך היהודי לרב מטשיבין ושאלו זאת. בגאונותו השיבו מיניה וביה: "רש"י עירובין מג עמוד ב'."

הגמרא אומרת שם: 'כבר מובטח להן לישראל שאין אליהו בא בערבי שבתות ובערבי ימים טובים מפני הטורח'. ביאר רש"י: 'שמניחים צרכי שבת והולכים להקביל פניו'. (נר"י יש"כ להרה"ג רמ"ז)

היה זה לפני שנים, בני משפחה חשובה בבני ברק קמו מן השבעה על אביהם, תלמידי חכם מעולה בתורה ובמידות. והנה למחרת, ביום שישי, פגשה את האלמנה חברה קרובה והתפלאה עד מאוד לראותה הולכת ברחובה של עיר עם זר פרחים בידה... מכיון שהיו מאד קרובות, העיזה ושאלה אותה: "חברתי היקרה, הרי רק אתמול קמת מן השבעה וכבר זר פרחים בידך?! מה קורה?!"

השיבה לה האלמנה תשובה נפלאה למתבונן: "בעלי היקר, מאז החתונה בכל יום שישי היה מביא לי פרחים לכבוד שבת קודש. הרי אנו מאמינים בביאת המשיח, והיה בעלי רבי יצחק יקום לתחיה עוד היום, יבוא הביתה ולא יראה פרחים?! לכן קנית את הפרחים הללו!"

(נר לשולחן שבת)

הכל לקראת המשיח - דיבר מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן על מה שנכנס מאד השימוש בכלי פלסטיק בכל שטחי החיים, וראה בזה רבינו הכנה לימות הגאולה, כדי שלא יצטרכו לטלטל ולסחוב חפצים כבדים כדי להטבילם. לכן מייצרים היום הכל מפלסטיק, שהוא חומר שאינו מקבל טומאה. ("מזקנים אתבונן" ח"ג)

ורעו הטוב, הגאון רבי משה סולוביצ'יק אמר שמה שנתחדש בדור האחרון יצור פלסטיק לכל צורותיו, אולי הוא משום שצורת החיים השתנתה, ולכשיבוא המשיח לא נוכל להשתמש בכלים שלנו, שהרי הם נטמאו ולא נוכל להטבילם ולטהרם, סיבבו משמים שנוכל להמשיך ולנהל את צורת החיים הרגילה בכלי פלסטיק, שאינם מקבלים טומאה. ("והאיש משה")

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד נצטווה על ידי רופאו לטייל ולשאוף אויר צח. יצא מחוץ לעיר העתיקה וטייל בשכונות קטמות ובקעה.

רבינו התעכב מפעם לפעם בסיוור והביע התפעלות וסיפוק מיופיים של הבנינים. באותן השנים בשכונות ההן גרו ערבים נוצרים, מהעשירים ביותר, הבנינים נבנו אחרת מהבניה הרגילה בירושלים, אלו היו וילות מפוארות עם גינות יפות.

תמה חתנו, ר' מנדל פרידמן: "הלא בנינים אלה אינם שלנו, הם של גויים?! ענה רבי יוסף חיים: "אבל בסופו של דבר הם יהיו שלנו!" ("שרשרת הדורות" ח"ד)

"אתה תקום תרחם ציון..."

בביקורו של ה"אמרי אמת" בארץ ישראל בשנת תרפ"ז יצא קודם הנץ החמה לטייל בעיר העתיקה סמוך לשער ציון הנשקף על פני הר הזיתים. הרבי התהלך אנה ואנה שקוע במחשבות.

סיפר הגה"ח רבי שמאי גינזבורג: פניו של ה"אמרי אמת" זהרו. לפתע פנה אל המלווים ואמר: 'כתוב בנביא "על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו". שאל הרבי: "לא יחשו, מה הם אומרים?"

"אף אחד לא ענה" אמר רבי שמאי "היה לנו ברור שהרבי מתכוון להשיב בעצמו". הביט ה"אמרי אמת" אל הר הזיתים, לצד מזרח שהתחיל להאיר, ואמר בהתרגשות רבה: "הם אומרים 'אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד'!"

(הגאון החסיד" - כדברי הגמ' מנחות פז)

הגאון רבי נחום זיו, בנו של הסבא מקלם המשיל את הציפיה למשיח היתה זו משפחה בעיירה, שאחד מבניה נהיה רופא, הוא עבר לעיר הגדולה, שם הצליח והפך לרופא גדול ומפורסם מאד. בכל פעם שאחד מבני המשפחה היה חולה, היו מודיעים זאת לרופא, והוא היה קובע תאריך שביום פלוני הוא יבוא.

כאשר הגיע אותו יום, ציפו לו מאד כל בני המשפחה. המתינו לבואו. והנה שמעו דפיקות בדלת. היתה זו ילדה של השכנים שביקשה מלח. אחר כך שוב דפיקות בדלת, רצו כולם לפתוח, היה זה הדוור- נושא המכתבים שהביא איזו איגרת. ושוב דופקים בדלת, הפעם היה זה עני. ושוב דפיקות, הפעם היה זה שכן, שביקש פטיש. וכן ארע עוד כמה וכמה פעמים...

מכל מקום, הציפיה שלהם לא ירדה כלל, כי הם היו בטוחים שהוא הרופא, בן משפחתם יבוא כמו שהוא הבטיח.

כך צריכה להיות הציפיה לביאת משיח צדקנו, כי הוא בא יבוא בלי שום ספק - אשרי המחכה לו אשרי המצפה לו!

(שלמי תודה" מפי הגאון רבי בן ציון פלמן ששמע מפי הגאון רבי אביגדור ריקליס)

הגה"צ רבי שלמה וולבה: אמר יעקב אבינו לעשו: "ואני אתנהלה לאטי" - וזה כלל גדול בכל ההתנהגות, הן בכלל והן בפרט. כלל ישראל "מתנהלה לאטו" - מחכה ומחכה לביאת המשיח ואינו מנסה לחטוף את הגאולה! ("אגרות וכתבים" מ"ו)